

Notat

30. juni 2017

Kommissorium for visionsgrupper om opgavefordeling og tilskudssystem på museumsområdet

De seneste års politiske drøftelser om omfordeling af statstilskud har identificeret dels et behov for at skabe et økonomisk råderum med henblik på at kunne understøtte nye museumsinitiativer, dels behovet for større objektivitet, transparens og incitament (retfærdighed og aktivitets/kvalitetsbaseret) i tilskudssystemet. Det eksisterende tilskudssystem er baseret på historisk betingede tilskudsordninger.

Statens nuværende engagement på museumsområdet er fastsat i museumsloven. Det følger bl.a. heraf

- at staten - gennem fagligt og økonomisk bæredygtige museers virksomhed og samarbejde - skal sikre kulturarv og naturarv i Danmark og udvikle betydningen af disse i samspil med verden omkring os.
- at staten årligt yder driftstilskud (minimum 1. mio. kr.) til alle statsanerkendte museer under forudsætning af medfinansiering fra ikke-statslig side (kommuner, civilsamfund, fonde mv.).
- at staten via finansloven finansierer fem statslige museer under museumsloven, nemlig de to hovedmuseer (Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst) samt tre mindre museer (Ordrupgaard, Hirschsprungs Samling og Det Grønne Museum)
- at alle museer (statslige og statsanerkendte) skal løfte samme opgaver; nemlig i et lokalt, nationalt og globalt perspektiv
 - aktualisere viden om kultur- og naturarv og gøre denne tilgængelig og vedkommende,
 - udvikle anvendelse og betydning af kultur- og naturarv for borgere og samfund og
 - sikre kultur- og naturarv for fremtidens anvendelse.Dette skal ske gennem de indbyrdes forbundne opgaver; indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling og i et samarbejde museerne imellem.
- at Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS) på kulturministerens vegne fører tilsyn med, at de statsanerkendte museer lever op til museumsloven og løfter de lovbundne opgaver på det forventede kvalitetsniveau (bl.a. gennem kvalitetsvurderinger).

Museumsloven er senest ændret i 2012 bl.a. på baggrund af et udredningsarbejde i 2010/11.

Fremtidig opgavefordeling og tilskudssystem

To visionsgrupper skal uafhængigt af hinanden komme med forslag til nogle begrundede og realiserbare bud på nye modeller for opgavefordeling, samspil mellem stat og kommuner og i lyset heraf statsligt system for driftstilskud til statsanerkendte museer. Følgende skal indgå i visionsgruppernes overvejelser og forslag:

- Opgaver: Spørgsmålet om, hvorvidt alle statsanerkendte museer skal løfte alle (de samme) opgaver (fx fritages for forskningsforpligtelsen). Eller om alle skal løfte opgaver på samme niveau (gældende kvalitetskrav). Heri skal også indgå overvejelser i forhold til museer med forskellige typer af ansvarsområder (lokalt, landsdækkende/nationalt). De statslige museers del af det samlede museumsvesen skal også indgå i overvejelserne.
- Samspil: Spørgsmålet om samspil med kommunernes tilskud samt opgavefordelingen mellem stat og kommuner, herunder spørgsmålet om adskillelse af ansvaret mellem stat og kommuner (lokalt/kommunalt ansvar kontra nationalt/statsligt ansvar) og samfinansiering af museer mellem stat, kommune, civilsamfund og fonde.
- Statstilskud. Spørgsmålet om finansieringen af de statslige museer og fordelingen af det statslige tilskud til de statsanerkendte museer under hensyn til:
- Gennemsigtighed: Klare og forståelige kriterier med henblik på øget objektivitet i tilskudstildelingen.
- Incitament: Tilskud efter aktivitet og præstation (kvalitet). Hensynet skal tage højde for museernes samlede virksomhed og kompleksiteten heri.
- Råderum og dynamik: Det skal fremadrettet (fortsat) være muligt at støtte nye museer og initiativer.
- Mulighed for af-anerkendelse eller tidsbegrænset støtte

Visionsgruppernes forslag til tilskudsmodeller skal operere inden for den eksisterende samlede ramme for det statslige tilskud til statsanerkendte museer, jf. Finanslov 2017 med budgetoverslagsår.

Visionsgruppernes forslag og overvejelser kan indebære forslag til ændring af museumsloven.

Visionsgrupperne skal aflevere deres forslag til kulturministeren d. 1. december 2017.

Visionsgruppernes arbejde præsenteres på en dagskonference i januar 2018.

Visionsgrupperne betjenes af et sekretariat. Kommissoriet offentliggøres med henblik på bidrag fra sektoren selv.

Organisering

Visionsgruppernes medlemmer er udpeget af kulturministeren i egenskab af deres personlige kvalifikationer.

Visionsgruppe 1 består af følgende medlemmer:

- Lene Bak, associeret partner hos Pluss (Århus)
- Frank Birkebæk, direktør for ROMU

Visionsgruppe 2 består af følgende medlemmer:

- Astrid Gade Nielsen, kommunikationsdirektør i Danish Crown
- Christian Nissen, forfatter, rådgiver og foredragsholder,
CHRISTIANNISSEN.COM

Repræsentanter fra hhv. Kulturministeriets departement og Slots- og Kulturstyrelsen varetager sekretariatsbetjeningen af de to visionsgrupper.